

Teater Vanemuine

151. hooaeg

Kammerkontsertide sari "Vanemuise kolm orkestrit"

Avakontsert

17. oktoobril 2020 kell 17.00 Heino Elleri Muusikakooli Tubina saalis

Dirigent Risto Joost

Vanemuise sümfooniaorkester

Antonín Dvořák (1841–1904). Serenaad puupuhkpillidele op.44

Esitavad puupuhkpillid, tšello, kontrabass, metsasarved

- I. *Moderato, quasi marcia*
- II. *Minuetto. Tempo di minuetto*
- III. *Andante con moto*
- IV. *Finale. Allegro molto*

Tielman Susato (1510/15–1570). Süit renessansstantsudest. Kuus tantsu kogumikust „Dansereye“

Esitavad vaskpuhkpillid

- I. *La Mourisque*
- II. *Bransle Quatre Bransles*
- III. *Ronde*
- IV. *Basse Danse Bergeret*
- V. *Ronde – Mon Amy*
- VI. *Pavane Battaille*

Brassansamblike seadnud John Iveson

Nebojša Jovan Živković (1962). Trio per Uno 1. osa

Esitavad löökpillid

Chris Hazell (1948). Three Brass Cats

Esitavad vaskpuhkpillid

- I. *Mr. Jums*
- II. *Black Sam*
- III. *Borage*

V A H E A E G

Richard Strauss (1864–1949). Metamorfoosid

Esitab keelpilliorkester

Sarja järgmine kontsert toimub Tubina saalis 28. novembril kell 16.

VANEMUISE SÜMFOONIAORKESTER

Ehkki 1906. aastal valminud uues uhkes hoones tegutsema hakanud kutselisse Vanemuise teatrisse selle juht Karl Menning asjaarmastajalikul tasemel esitatud muusikateatrit ei lubanud, sai jalad alla professionaalne Vanemuise orkester dirigent Samuel Lindpere juhatusel. Kollektiivi esimene kontsert oli 7. mail 1908. Siit sai alguse Vanemuise kuulus suviste aiakontsertide traditsioon, mis aastatel 1911–1923 Juhan Aaviku peadirigeerimisel kandis endas missiooni tutvustada eestlaskonnale maailma orkestrimuusikat kogu selle mitmekesisuses. Ainuüksi 1912. aasta suvel kanti ette kõik Beethoveni sümfooniad, v.a viimane, 9. sümfoonia. Hämmastaval kombel toimus just Vabadussõja lõpus ning omariikluse algaastail rekordarv kontserte (hooajal ligi sada), kuulajaid (1920. aasta suvel 50 000) ning ka koosseis suurim (1920. a 50 mängijat). Ja ehkki nii neil kui järgnevil aastail teatris dirigendina töötanud Juhan Simm (1914–1941) püüdis ja pingutas, hakkas 1920-ndatel aastatel kontsertidega seonduv erinevate probleemide tõttu allamäge veerema – repertuaar lahjenes, kuulajate hulk vähenes ja ka esitustase oli sageli problemaatiline. Murrang Vanemuise, sealhulgas teatri muusikaosa ajaloos oli 1935. aastal, kui vahetus teatri juhtkond ning Juhan Simmi kõrvale tõusis dirigendiks Eduard Tubin (1930–1944). Tublisti tõusis muusikalavastuste üldine esitustase, aga peale selle juurutas Tubin igakuise talviste sümfooniakontsertide tava. Need jätkusid regulaarselt ka Saksa võimu ajal 1941–1944, mil abijõududena oli orkestris Wehrmachi ohvitser. Esitatav repertuaar oli laiahaardeline tänu juba varem teatri väga mahukaks kasvanud noodikogule.

Pärast II maailmasõda oli kogu Vanemuise kollektiiv, sealhulgas orkester, aastaid väga raskes olukorras, kuna puudus oli kõigest, eriti aga õppinud muusikutest. Dirigent Jaan Hargelil (1944–1966) tuli juhatada erineva ettevalmistusega ja osalt ettevalmistusetagi muusikuid. Ka noodikogu oli sõjatules hävinud. Ometi tegutseti entusiastlikult ning suudeti anda publikule aastateks meelde jäänud etendusi. Orkestri ees seisid neil aastail veel Raivo Kursk (1943–1949) ning Aleksei Dolgušin (1945–1951). Uus tõus algas Erich Kõlari dirigenditööle tulles (1957–1984, vaheajaga). Tema kõrval oli pikka aega ametis Valdeko Viru (1969–1991). 1960–1970-ndad olid Vanemuisele kogu tema senise ajaloo suurimad menükümnendid. Tasapisi täienes solistide koosseis, olles 1960-ndatel aastatel rikkam kui iial varem. Repertuaar oli mitmekesine ja huvitav, nii klassikalisemad-traditsioonilisemad kui moodsamad teosed olid üldiselt publikurohked ning kriitika positiivne nii Eestis kui välisesinemistel. Kui aastal 1970 sai valmis uue maja kontserdisaal, suurendati ka orkestrit ning dirigent Endel Nõgene eestvõttel (1974–1999, vaheajaga) elavnes kontserttegevus; 1975 asutati tema initsiatiivil Vanemuise kammerorkester. 1985–1987 oli teatri peadirigent Toomas Kapten. Vanemuise sümfooniaorkester andis teatri muusikalavastustes osalemise kõrval jätkuvalt sümfooniakontserte ning alates 1990-ndate keskpaigast on kriitika saanud kollektiivi pidevalt kiita. Stabiilselt töötas sellal siin dirigendina Lauri Sirp (1993–2016). Uue aastatuhande algul vahetusid peadirigendid tihti: 1999–2004 Mihkel Kütson, 2004–2006 Hendrik Vestmann, 2006–2007 Toomas Vavilov, aastatel 2008–2011 taas Mihkel Kütson. Aastatel 2011–2020 oli teatri peadirigent Paul Mägi. Alates 2014. aastast töötavad teatris dirigentidena Martin Sildos ja Taavi Kull. Alates 2020. aasta sügisest on teatri muusikajuht ja peadirigent Risto Joost.